

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของการศึกษา

ในปัจจุบันนี้มีการตื่นตัวในการใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ในประเทศไทยอย่างมากทั้งใน
งานธุรกิจของเอกชน ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่สำคัญ คือ

1. มีการพัฒนา เทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ เครื่อง
ทำให้ราคาของ เครื่องคอมพิวเตอร์ เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของงานที่ได้มีแนวโน้มลดลง

2. ในภาวะที่มีการแข่งขัน ผู้บริหารจำเป็นต้องมีข้อมูลปฏิบัติการ ข้อมูลการเงิน
และข้อมูลการบริหาร ที่จำแนกรายละเอียดได้ครบถ้วน ถูกต้อง และทันต่อเวลา ซึ่งข้อมูล
ดังกล่าวนี้มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง จนทำให้ผู้บริหารตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนา
ระบบการประมวลผลข้อมูลให้เป็นระบบที่ใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อให้ทราบข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว
และสามารถนำไปใช้ประโยชน์กับองค์การได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มความสามารภในการแข่งขันและ
เป็นรากฐานแห่งความก้าวหน้าขององค์การ

3. อัตราค่าจ้างมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในภาวะการณ์เช่นนี้ทำให้ผู้บริหารระดับสูง
ให้ความสนใจ และพยายามหาช่องทางที่จะนำ เครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย
แรงงาน และสามารถลดงานของหน่วยงานที่มีปริมาณมาก ซ้ำซ้อน หรือใช้ข้อมูลประกอบมาก
ซึ่งถ้าใช้พนักงานเป็นผู้จัดทำ จะต้องใช้เวลานานมาก ทั้งอาจมีความผิดพลาดได้โดยง่าย

เนื่องจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้มีการขยายตัวของหน่วยงานคอมพิวเตอร์ทั้งใน
ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นั่นคือย่อมมีความต้องการกำลัง
คนในหน่วยงานนี้มากขึ้นเป็นเงาตามตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรัฐวิสาหกิจ ได้มีการนำคอมพิวเตอร์
มาใช้มากขึ้นเพื่อประโยชน์ด้านการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ
ระบบงาน ดังนั้นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการกำลังคนในหน่วยงานคอมพิวเตอร์ของ
รัฐวิสาหกิจนี้เป็น เรื่องที่น่าสนใจทั้งนี้เนื่องจากรัฐวิสาหกิจมีลักษณะการประกอบการทั้งงานราชการและ
งานเอกชน กล่าวคือเป็นหน่วยงานที่ต้องดำเนินการให้เลี้ยงตัวได้และมีความเจริญก้าวหน้า เหมือน

ธุรกิจเอกชน แต่ขณะเดียวกันต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบและโครงสร้างการบริหารงานแบบราชการ นอกจากนี้บางหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาลต้องประสบปัญหาในด้านความจำกัดของงบประมาณด้วย

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์นี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงความต้องการกำลังคนในหน่วยงานคอมพิวเตอร์ของรัฐวิสาหกิจ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงจำนวน คุณวุฒิและคุณสมบัติของตำแหน่งของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์ของรัฐวิสาหกิจในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาความต้องการกำลังคนในระดับต่าง ๆ สำหรับงานด้านคอมพิวเตอร์ของรัฐวิสาหกิจในอนาคต
3. เพื่อศึกษาปัญหาเกี่ยวกับกำลังคนในงานด้านคอมพิวเตอร์ของรัฐวิสาหกิจ และวิธีแก้ไขปัญหา เพื่อใช้เป็นแนวทางปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาความต้องการกำลังคนของหน่วยงานคอมพิวเตอร์ของรัฐวิสาหกิจ ผู้เขียนได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาความต้องการกำลังคน ในรัฐวิสาหกิจที่มีคอมพิวเตอร์ใช้ในระบบการประมวลผลข้อมูล ซึ่งได้แก่รัฐวิสาหกิจต่อไปนี้ คือ

- 1.1 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- 1.2 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
- 1.3 การไฟฟ้านครหลวง
- 1.4 การประปานครหลวง
- 1.5 องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
- 1.6 การรถไฟแห่งประเทศไทย
- 1.7 การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

- 1.8 การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย
- 1.9 บริษัทการบินไทย จำกัด
- 1.10 การสื่อสารแห่งประเทศไทย
- 1.11 การเคหะแห่งชาติ
- 1.12 โรงงานยาสูบ
- 1.13 องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์
- 1.14 การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย
- 1.15 ธนาคารออมสิน
- 1.16 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
- 1.17 ธนาคารกรุงไทย
- 1.18 ธนาคารแห่งประเทศไทย
- 1.19 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
- 1.20 สถาบันส่งเสริมการล่อนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2. การศึกษาด้านจำนวน คุณวุฒิของบุคลากรในชั้นนี้ หมายถึงบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ ได้แก่

- 2.1 เจ้าหน้าที่บริหาร
- 2.2 เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ระบบ
- 2.3 เจ้าหน้าที่เขียนโปรแกรม
- 2.4 เจ้าหน้าที่ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์
- 2.5 เจ้าหน้าที่เตรียมและบันทึกข้อมูล

การสำรวจอัตรากำลังของบุคลากรคอมพิวเตอร์ทั้ง 5 ระดับนี้ กระทำในปี พ.ศ. 2526 ซึ่งเป็นระยะที่ทำการศึกษา ดังนั้นจึงถือว่าปี 2526 เป็นปีปัจจุบัน

ลัทธิฐาน

1. อัตรากำลังในหน่วยงานคอมพิวเตอร์ของรัฐวิสาหกิจที่ได้รับปัจจุบันอย่างน้อยเกินไป
2. ในหน่วยงานคอมพิวเตอร์ของรัฐวิสาหกิจปัจจุบันต้องการผู้ได้รับการอบรมความรู้ด้านคอมพิวเตอร์มากกว่าผู้ที่มีคุณวุฒิต่างคอมพิวเตอร์โดยตรง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยนี้ผู้เขียนได้ทำการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร และหนังสือต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำ และวิเคราะห์ในส่วนที่เกี่ยวข้องการวิจัยนี้ คือ

1.1 ตำราวิชาการ เช่น หนังสือเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เทคนิคการพยาบาลด้านกำลังคน และการพยาบาลเพื่อการจัดการ ฯลฯ

1.2 เอกสารและรายงานทางราชการ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่สำนักงานสถิติแห่งชาติ ศูนย์คอมพิวเตอร์ทางราชการ และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ

2. หาข้อมูลโดยตรง โดยการสร้างแบบสอบถามสำหรับถามหน่วยงานคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ของรัฐวิสาหกิจทั้ง 20 แห่ง และสัมภาษณ์บุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องในเรื่องการบริหารงานด้านการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งอยู่ในฐานะที่จะให้คำอธิบายและให้ข้อเท็จจริงได้ รวมทั้งบันทึกของงานบุคคล

3. การพยากรณ์ความต้องการกำลังคนในอนาคต เพื่อให้มีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด ซึ่งพยากรณ์ในช่วงปี 2527-2530 ซึ่งการพยากรณ์ในช่วงดังกล่าวนี้ อาจใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการพยากรณ์ต่อไปในอนาคต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจที่จะใช้ผลการวิจัยในหน่วยงานคอมพิวเตอร์นี้ เป็นพื้นฐานในการพยากรณ์ และช่วยในการกำหนดคุณสมบัติ ของบุคลากรทั้งฝ่ายบริหารและวิชาการ

2. เป็นประโยชน์สำหรับสถานศึกษาผู้ผลิตบุคลากรด้านนี้ ในการจัดวางหลักสูตรการศึกษาทั้งในโครงร่าง และเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการ

3. เป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจ อาจจะนำผลการวิจัยนี้ไปใช้อ้างอิงสำหรับการวิจัยที่ใกล้เคียงกันนี้ได้